

10. — Въ 1586 г. игуменътъ на Осоговския манастиръ, Гервасий, отишълъ за милостиня въ Москва, заедно съ други свои събратя отъ Кюстендилско и отъ Трънско.

Въ архивнитѣ документи за това пратеничество въ Москва четемъ, какъ на руския царь било съобщено: „О приѣздѣ къ нимъ изъ Болгарской земли, изъ обители Благовѣщенія митрополита Виссаріона Колоссейскаго (= Кюстендилски), и отъ великой горы (О)соговицы изъ обители пустыножителя Іоакима, игумена Гервасія, да изъ Былина монастыря Архангельскаго священника Стефана“ (Сношенія Россіи съ Востокомъ по дѣламъ церковнымъ. Спб. 1858, т. I, 182). Запазенъ е и препись отъ молбата, която просителитѣ били подали въ Москва. Тамъ между друго четемъ за Осоговския манастиръ, какъ нѣкога ктиторъ му билъ кюстендилскитъ князь Константинъ и какъ отъ земетръсь и турски золуми той западналъ: Бли^з Коласанского града како естъ въ созда^ѣ ѿ прежнѣи стѣпочившѣи ктитѣ^ѣ Константина великаго воеводы а здѣсь припрѣ^ѣ поколевало ѿ труса земѣнаго и хочемо да ю поновимо а сами не смѣемо... сего ради молимо... да не (= ни) вѣдѣ^ѣ ктитѣ^ѣ стѣмѣ митрю н да не (= ни) поновишь свѣѣ икони и свѣѣ двери и завѣ^ѣ и катапетазма и стѣѣ скѣти на стѣѣ образа . . . Бѣѣ да . . . укрепи десницѣ твою. . . на всѣ иноплеменики и безбожны агарѣ^ѣ (Споменик XXXIX, 38—39).

11. — Презъ XVII в. манастирътъ Св. Якимъ Осоговски се билъ доста замогналъ и обръщалъ вниманието дори на турцитѣ. Отъ срѣдата на сжция вѣкъ сж свидетелствата на Хаджи Калфа и на Евлия Челеби. Първиятъ отъ тѣхъ, като говори (Rumeli und Bosna, 94) за Осоговската планина, не забравя и за тамкашния старъ манастиръ, гдето подъ едно кубе били положени тѣлата на ктиторъ и ктиторка. Вториятъ турски пжтешественикъ казва, че Осоговскитъ манастиръ билъ старъ, голѣмъ и цвѣтушъ, че светинята била посещавана отъ много гости, за които имало приготвени стотини постилки и завивки отъ стари копринени и златоткани платове. Гоститѣ били услужвани отъ монаситѣ съ голѣми почести (Сияхатъ намеси, V, 565. Срв. български преводъ у Й. Ивановъ Сѣверна Македония, 192).